राज्यात माहे ऑक्टोबर - नोव्हेंबर २०१९ मध्ये "क्यार" व "महा" चक्रिवादळामुळे झालेल्या अवेळी पावसामुळे शेतीपिकाच्या नुकसानीपोटी अआपद्ग्रस्तांना विशेष दराने मदत देण्यासाठी रक्कम वितरित करण्याबाबत....

महाराष्ट्र शासन

महसूल व वन विभाग

शासन निर्णय, क्रमांक: पुरक -२०१९/प्र.क्र.१९८/म-३

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.

दिनांक : ०१ फेब्रुवारी, २०२०

वाचा : १) शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग, क्रमांक : सीएलएस -२०१९/प्र.क्र.१९१/म-३, दि. १८.११.२०१९

२) शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग , क्रमांक : सीएलएस -२०१९/प्र.क्र.१९१/म-३, दि. १३.१२.२०१९

प्रस्तावना:-

राज्यात माहे ऑक्टोबर-नोव्हेंबर २०१९ मध्ये "क्यार" व "महा" चक्रिवादळामुळे निर्माण झालेल्या परिस्थितीमुळे झालेल्या अवेळी पावसामुळे राज्यातील ३४ जिल्ह्यातील ३४९ तालुक्यांमधील शेतीपिकांचे नुकसान झाल्याचे निदर्शनास आले आहे. सदर नैसर्गिक आपत्तीमुळे शेतीपिकांचे नुकसान झाल्याने बाधित झालेल्या शेतकऱ्यांना मदत देण्यासाठी संदर्भाधीन क्रमांक १ येथील शासन निर्णयान्वये रू २०५९३६.६५ लाख इतका निधी वितरित करण्यास मान्यता देण्यात आली आहे. याच प्रयोजनासाठी संदर्भाधीन क्रमांक २ येथील शासन निर्णयान्वये आकस्मिकता निधीतून मंजूर झालेला रू ४५००.०० कोटी (रूपये चार हजार पाचशे कोटी फक्त) इतका निधी क्षेत्रीय स्तरावर वितरित करण्यास मान्यता देण्यात आली आहे. त्याचे वाटप पुर्ण होत आले आहे. आता सदर आपत्तीमध्ये बाधित झालेल्या शेतकऱ्यांना शेतीपिकांच्या नुकसानीसाठी मदतीचे वाटप करण्यासाठी अतिरिक्त निधी क्षेत्रीय स्तरावर वितरित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

माहे ऑक्टोबर-नोव्हेंबर २०१९ मध्ये "क्यार" व "महा" चक्रिवादळामुळे निर्माण झालेल्या परिस्थितीमुळे झालेल्या अवेळी पावसामुळे राज्यातील ३४ जिल्ह्यांतील ३४९ तालुक्यांमधील शेतीपिकांचे व बहुवार्षिक पिकांचे नुकसान झाले आहे. सदर आपत्तीमुळे शेतीपिकांचे व बहुवार्षिक पिकांचे नुकसान झालेल्या बाधित शेतकऱ्यांना खालील विशेष दराने मदत देण्याचा निर्णय संदर्भाधीन क्रमांक १ येथील शासन निर्णयान्वये घेण्यात आला आहे:

(अ) मदत - शेतीपिकांचे व बहुवार्षिक पिकांचे नुकसान

बाब	आर्थिक सहाय्याचे दर
अ) शेतीपिके	रु. ८,०००/- प्रति हेक्टर
ब) बहुवार्षिक पिके (फळपिके)	रु.१८,०००/- प्रति हेक्टर

शेतीपिके/ फळपिकांच्या नुकसानीसाठी २ हेक्टरच्या मर्यादेपर्यंत उपरोक्त मदत अनुज्ञेय राहील.

२. शेती व फळ पिकाच्या नुकसानीसाठी मदतीचे वाटप करताना खालीलप्रमाणे दक्षता घेण्यात यावी.

i) प्रचलित नियमानुसार शेती / बहुवार्षिक फळपिकाच्या नुकसानीकरीता मदत ३३ टक्के अथवा त्याहून अधिक नुकसान झालेल्यांना अनुज्ञेय राहील.

ii) प्रचलित पध्दतीनुसार कृषी सहायक, तलाठी व ग्राम सेवक यांच्या संयुक्त स्वाक्षरीने पूर्ण करण्यात आलेल्या पंचनाम्यानुसार सर्व जिल्हाधिकारी यांनी दिलेल्या अहवालानुसार विभागीय आयुक्त यांनी आयुक्त (कृषि) यांना पाठविलेल्या व कृषि आयुक्त यांनी राज्याचा अहवाल एकत्रित करून शासनास सादर करण्यात आलेल्या अहवालानुसार मदतीचे वाटप जिल्हाधिकारी यांनी करावे.

iii) **शेतीपिकांच्या नुकसानीसाठी मदतीची किमान रक्कम रू १०००/- तसेच बहुवार्षिक पिकांसाठी मदतीची किमान रक्कम रू २०००/- अनुज्ञेय राहील**.

iv) संबंधित बाधितांच्या बँक बचत खात्यात मदतीची रक्कम थेट जमा करण्यात यावी.

v) कोणत्याही बाधितांना रोखीने किंवा निविष्ठा स्वरुपात मदत करण्यात येऊ नये

vi) शेत जमिनीच्या झालेल्या नुकसानीकरीता मदतीची रक्कम खातेदारांच्या बँक खात्यावर थेट जमा करताना मदतीच्या रक्कमेमधून कोणत्याही बँकेने कोणत्याही प्रकारची वसुली करु नये. याकरिता सहकार विभागाने योग्य ते आदेश निर्गमित करावेत.

vii) सदर निर्णयान्वये शेतकऱ्यांना देण्यात येणारी मदत ही विशेष बाब असल्यामुळे पूर्वोदाहरण म्हणून गणली जाणार नाही.

३. उपरोक्त परिच्छेद क्रमांक १ (अ) मध्ये नमूद केलेल्या दराने बाधित शेतकऱ्यांना मदतीचे वाटप करण्यासाठी रू ७५०.०० कोटी (रूपये सातशे पन्नास कोटी फक्त) इतका निधी या शासन निर्णयासोबत जोडलेल्या विवरणपत्र-अ मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे जिल्हयांना उपलब्ध करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

४. सदर प्रकरणी करण्यात येणारा खर्च मागणी क्रमांक सी-६, प्रधान लेखाशीर्ष २२४५- नैसर्गिक आपत्तीच्या निवारणार्थ सहाय्य, ०२, पूर, चक्रीवादळे इत्यादी, १०१, अनुग्रह सहाय्य (९२) राज्य आपत्ती प्रतिसाद निधीच्या मानकाव्यतिरिक्त खर्च, (९२)(१२) पीक नुकसानीमुळे शेतकऱ्यांना सहाय्य (अनिवार्य) , ३१ सहाय्यक अनुदाने

(वेतनेतर) (२२४५ २३०९) या लेखाशीर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा. सदर निधी विभागीय आयुक्त यांना अर्थसंकल्पीय वितरण प्रणालीवर उपरोक्त लेखाशीर्षा अंतर्गत वितरित करण्याची कार्यवाही कार्यासन म-११, मदत व पुनर्वसन प्रभाग यांनी करावी.

५. सदर आदेश वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक :२०/व्यय-९/२०१९, दिनांक २९.०१.२०२० अन्वये निर्गमित करण्यात येत आहे.

६. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सांकेतांक २०२००२०११७३८०१०९१९ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकीत करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नांवाने,

Subhash Hanmant Umaranikar

Digitally signed by Subhash Hanmant Umaranikar
DN: c=IN, o=Government Of Maharashtra, ou=Revenue and Forest Department, postalCode=400032, st=Maharashtra, 2.5.4.20=d5ea2bb9565eeb9b02d583f130371941a03fc5d98df65d3daafe66960a165024, serialNumber=596a24adfcfcd3edb4245812c0eaccecdf4de3ec6a308b42a682a980bca4db38, cn=Subhash Hanmant Umaranikar
Date: 2020.02.01 17:21:38 +05'30'

(सुभाष उमराणीकर)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. अप्पर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव (सर्व मंत्रालयीन विभाग),
२. विभागीय आयुक्त (सर्व)
३. आयुक्त (कृषि), महाराष्ट्र राज्य, पुणे
४. जिल्हाधिकारी (सर्व)
५. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र १/२, मुंबई/नागपूर
६. महालेखापाल (लेखा परीक्षण), महाराष्ट्र १/२, मुंबई/नागपूर
७. संचालक, लेखा व कोषागारे, महाराष्ट्र राज्य,मुंबई.
८. जिल्हा कोषागार अधिकारी (सर्व)
९. सह सचिव व वित्तिय सल्लागार (कार्यासन म-११), मदत व पुनर्वसन विभाग, मुंबई यांना बीम्स प्रणालीवर निधी वितरित करण्याच्या विनंतीसह अग्रेषित
१०.कार्यासन अधिकारी , कार्यासन(अर्थसंकल्प-६/व्यय-९) वित्त विभाग, मंत्रालय,मुंबई
११.कार्यासन अधिकारी, कार्यासन (१०-अे/१३-अे), कृषी विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१२.निवडनस्ती म-३ कार्यासन

शासन निर्णय, महसुल व वन विभाग, क्रमांक: पुरक -२०१९/प्र.क्र.१९८/म-३ ,
दिनांक : ०१ फेब्रुवारी, २०२० चे विवरणपत्र-अ

अ.क्र.	जिल्हा	अद्यापपर्यंत वितरित केलेला निधी (रू लाखात)	या शासन निर्णयान्वये वितरित करण्यात येत असलेला निधी (रू लाखात)	या शासन निर्णयान्वये वितरित करण्यात येत असलेला निधी धरून अद्यापर्यंत वितरित केलेला एकूण निधी (रू लाखात)
१	ठाणे	२६१३.६६	५१८.२७	३१३१.९३
२	पालघर	३०९९.६०	७९६.०७	३८९५.६७
३	रायगड	१६४७.१८	३६०.००	२००७.१८
४	रत्नागिरी	१५९७.१२	०	१५९७.१२
५	सिधुदुर्ग	२११८.५८	३८०.५०	२४९९.०८
कोकण विभाग		**११०७६.१४**	**२०५४.८४**	**१३१३०.९८**
६	नाशिक	५७८१३.२९	०	५७८१३.२९
७	धुळे	२३८४७.७३	०	२३८४७.७३
८	नंदूरबार	३६२.२१	०	३६२.२१
९	जळगांव	५७३२४.०३	०	५७३२४.०३
१०	अहमदनगर	४३१७५.२२	०	४३१७५.२२
नाशिक विभाग		**१८२५२२.४८**	**०**	**१८२५२२.४८**
११	पुणे	१२६००.४७	०	१२६००.४७
१२	सोलापूर	१८५२२.१३	५०७.९०	१९०३०.०३
१३	सातारा	५५९७.७०	०	५५९७.७०
१४	सांगली	१०९८३.३५	०	१०९८३.३५
१५	कोल्हापूर	१२२.८५	५.२४	१२८.०९
पुणे विभाग		**४७८२६.५**	**५१३.१४**	**४८३३९.६४**
१६	औरंगाबाद	३८७९८.८२	६५९७.१६	४५३९५.९८
१७	जालना	३५१०६.७८	७८३७.४३	४२९४४.२१
१८	बीड	४५९२६.२८	१०३७९.१७	५६३०५.४५
१९	लातूर	३२०६८.१४	५०३५.४०	३७१०३.५४
२०	उस्मानाबाद	२४९०६.९९	३२१३.७०	२८१२०.६९
२१	नांदेड	३९२२२.९	६६१५.८२	४५८३८.७२
२२	परभणी	२७९११.०५	६१४०.५२	३४०५१.५७
२३	हिगोली	१७१२५.२२	३१७५.९७	२०३०१.१९
औरंगाबाद विभाग		**२६१०६६.१८**	**४८९९५.१७**	**३१००६१.३५**
२४	बुलढाणा	४३३६२.६९	७६२१.७४	५०९८४.४३
२५	अकोला	२३११०.५८	३६७९.४६	२६७९०.०४
२६	वाशिम	१७९९९.७८	१७६६.१७	१९७६५.९५
२७	अमरावती	२३०६३.२६	२७८१.४३	२५८४४.६९
२८	यवतमाळ	३२४७६.७५	५७३३.७०	३८२१०.४५
अमरावती विभाग		**१४००१३.०६**	**२१५८२.५०**	**१६१५९५.५६**

२९	वर्धा	१२८.३२	२२.६५	१५०.९७
३०	नागपूर	४२५८.११	७०२.२८	४९६०.३९
३१	भंडारा	९१६.४२	०	९१६.४२
३२	गोंदिया	८४७.२६	०	८४७.२६
३३	चंद्रपूर	६१९७.४	९८६.८१	७१८४.२१
३४	गडचिरोली	१०८४.७८	१४२.६१	१२२७.३९
नागपूर विभाग		**१३४३२.२९**	**१८५४.३५**	**१५२८६.६४**
एकूण राज्य		**६५५९३६.६५**	**७५०००.००**	**७३०९३६.६५**